

"Ne, ó ne, hodný byl, ptal se na tebe, a sám, ani jsem mu neřekla, se nabídl, že tě navštíví —"

Rty Bettyniny hmlu se úsměškem.

"Mne, teď! Podívat se na mne. Ať si ostane! To jste ho zvala, vidíte —"

"Ne, má zlatá, ne, to on sám." "To on pak bude povídat, mezi těmi vlastenci, jak hezky vypadám, a v kavárnách —"

Dala se do pláče, do zlostného pláče.

"Takové mám živobytí —" zlobila se v tom pláči, "jako arestant! Nikam nemůžu, nic užít, ani vykročit za celý ostatek, a to trápení, ani na sebe nic —"

Paní Butteanová konejšila, chlácholila, těšila, až jí deera odbyla, co mluví takové, co s tím — Paní Butteanová se odplížila ani nehlesnuvši, trpělivě, a hned zatopila a vařila. Když káva byla hotova, nalila ji do nejlepšího hrnečku, co měla, chystala housky a ptala se něžně, kam to Bettynka chce, na stůl nebo k posteli. Hned pak stavěla židli k loži, když deera neradně oznámila, že ke stolu nechce, a nesla tam k posteli kávu a pečivo. —

Doktor Held šel druhého dne až odpoledne k Butteanovým na návštěvu, která ho tuze netěšila. Stará paní uvítala ho hned v kuchyni, kdež ve škopku prala.

"Ach Bože, pan doktor! Rádeji odpustit —" Utírala ruce, odvažovala chvatně zástěru. "Odpustějí, ani bych dala nemůžu věst, a tady, jakož nepořádek — Ale když —" přistoupila k němu s vyjasněnou tváří, "když u nás byla vrána, dnes ráno —" hlásila tiše jí, ale s úsměvem. Otočivši se vklouzla do pokoje, odkudž se hned vrátila s novorozenětem v karkule, červeným, ale pěkně buclatým. Ukazovala je s patrnou radostí a chloubov —

"Vnouček, prosím, a jaký evalek! Ten je silnější, nežli byl Thamaův Vašíček, ó kde pak! Hoč jako Turek: jediné vnučce, pane doktore, a mám tři deery!" Všecka tvář jí zářila.

"A jak maminka —" "Nu zkusila, oh — když —" "Ale je dobře," ptal se doktor, aby se rozradovaná babička nerozpovídala —

"To vědí, jak bývá, den Umstaenden gemaess. Teď spí, ehudinka, spí —" septala.

"Tedy gratuluju, paní Butteanová, mnoho štěstí a zdraví, obzvláště jim," to řekl důrazněji, "budou mít bez toho nejméně s tím vnučátkem. Nebudu zdržovat."

Omlouvaje se, děkovala za návštěvu, v kuchyni i ještě před dveřmi, kam ho šla vyprovodit —

V Spálené ulici před domem č. 94. (nyní 21.) stál asi pětáctiletý voják v tmavém oděvu, v gamaších, v čapce, bez zbraně. Neměl na ramení sekuru v bílém, koženém pouzdře a koženou zástěru zrzavé barvy, ale každý na něm viděl, že to vojenský tesař. Chlapík veliký jako hora a měl knury, licousy; těch obyčejných vojáků nenašil.

Byl to vojenský tesař, Lukáš Burian, tesař granátové setiny kapitána Jana Jeníka rytíře a Bratřie, 35. pluku barona Wenkeheima. Vystouplý tesař, vlastně vykupený. Jeho vlastní hejtman, pan Jeník, když koncem loňského roku (1799) kvitoval a do vlasti se ohýstal, vyplatil si Buriana na do smrti odvedeného. Postavil za něj za své peníze náhradníka, byl si samozřejmě, a tesaře své setiny vzal si s sebou. Tak mu přál, tomu dlouhému vojáku, jenž léta již vadyhmal po své Mariance. Teď šel k trpělivě u toho domu č. 94, ve Spálené ulici na svého pána, "pána barona", jak ho tituloval. Především přijeli do Prahy, ubohosti se v hospodě, pán chodil po ulicích s přibuzených, abudil také byt, jak Burian vyrozuměl, a teď měl přilít sem, jak si sám ustanovil, a pát třetí. Docházela třetí a pan hejtman nešel. Lukáš Burian šel trpělivě, a přituboval a směšně poletoval. Čapka, ra-

mena zbělely sněhem, ruce, nohy zábyly. Tesař přecházel jako na stráž, až pak, to už bylo skoro čtvrt na čtvrtou, zahlédl pana barona. Hleděl mu vstříci, ulici vzhůru, k Dobytému trhu, odkud přicházel, v uniformě, v důstojnickém plášti, vysoký, v kašketu, s copem, v obličejí hladký, zdravý zardělý. Bylo mu asi pětáctifilet let, vypadal však mnohem mladší.

Přišel (na pohled přísný) a sputstil česky na sluhu, jenž se postavil po vojansku.

"Čekáš, vid' —" znělo to úsečně, ale srdečně, "no, už toho bude dost. Pojď, podíváme se."

Vkročili do širokého průjezdu; tu jim vešla vstříci stařena s klíči a vedla je do prvního patra, kdež otevřela dveře do volného bytu. Vešli. Předstí, dva pokoje, v každém bílá rokoková kama, vyhlídka do ulice, kuchyně. A všecko prázdno.

"To je náš kvartýr, Lukáši. Jak se ti to líbí?"

"Teď moc ne, pane barone, ale bude se mně líbit, až to dám do pořádku."

"To je slovo. Tak si dům pamatuj; tu máš klíče, doprav sem kufry a všecko, a čekej tu, až přinesou truhlíky postel a všecko. Večeři si dej v hospodě, ale tady dobyte zavři. A spát můžeš kde chceš, v hospodě nebo tady. Vy budete tady ostávat, to ti tuhle ukáže —" Pokynul stařence, jíž dal zpropitné, a vyšel z bytu a z domu.

Pustil se ulicí dolů, na Perštýn, zahnul do Dominikánské ulice a zastavil se před bývalým jezovitským seminářem sv. Václava, kdež jako student byl na vchování. Zahleděl se na tmavé stavení velkého průjezdu, a stál, nedbaje, že padá sníh, děl nežli se nadál.

Mihli se mu patres jezovité profesoři, kolegové, jak tu tropili, jak českou zpěvohru provozovali (uměl jí ještě z paměti), mihli se mu kuchař "Schwabenzel" —

"Tady ti líší jezoviti," pomyslíl, "nás epali strašidly a dušičkami —"

Dal se do kroku, za nedlouho se však opět zastavil, u dveří České Expedice. Pohlédl sklem do prostorné místnosti, pak pojednou otevřel a volal německy, vcházaje: "Pfeese, jsem vás našel, pane Kramerie! A nejprve gratuluju." A česky s úsměvem opakoval: "No, známáme se, známáme." O hlížel se místností plnou regálů knih, "U zlatého půlkoila to takhle nebylo. Bravo! Ah —" zamáhl se, vida, že krátkozraký Kramerius mhouří oči a nemůže ho poznat. "Sestárl jsem, věd, no, jsou to léta, co jsme se neviděli."

"Ah, pane barone!" vyrazil Kramerius radostně a hned byl před pultem. Uvítal důstojníka velmi netivě a velmi potěšen, že ho vidí a že se vrátil zdrav.

"A teď jím tu zůstanu, pane Kramerius," a německy pokračoval důstojník, že kvitoval, koncem loňského roku, že v lednu se vydal z Němce, od pluku na cestu, že se zdržel nějaký den v Plzni —

"Však vojny dost užili, pane barone —"

"Od osmnáctého roku, dobrých pětadvacet let jsem sloužil."

"A slavně, raněný byli — Ale k Stokaču vyvázli bez rány. Jestě jednou děkuju za zprávy —" "To bylo všecko na kvap, ale dlel by se pověd' a té vojny. To by bylo skládání, pane Kramerius!" A žertem doplnil: "Já také spisoval, na vojně třeba po bitvě nebo na piketě. To jim mám tu knouku kničku pergamenovou a do té jsem si všecko zapisoval. Ale censura by to nepustila, to rozumějí: "Betrug", "Tauschung" a takováhle slova, to ona ani čít, třeba to byla vratavská pravda, co v té francouzské vojny. Ale u Francouzích tam není nic. —" bracoel zase do žertu, "abzar ich mit den Francoosenen ganz ruessig in die Schranken trat — Je to německy psáno, tu věd, člověk na vojny tak zvykne, musí. In unserer geliebten Czechen Sprache müssen se zas doučovat. Těšiu se na to, jak budu zas spokojeně číst, a na muziku, na opery; tam jsou

měli jen ty kanonové. — Kvartýr už mám, na Spálené ulici, přítel Krtička mně ho zamluvil —" "Pan guberniální rada —" "Ano, starý kamarád, ještě ze studii. Jdu teď k němu." Setník podával ruku Krameriovi, jenž ho žádal, aby mu zase prokázal čest a navštívil ho.

"Naše vlastenecká společnost roste," doplňoval a patrnou libostí, "poznali by nové vlastence, mladé i staré."

"Že mladých přibývá, to je dobře. Přijdu, přijdu, pane Kramerius."

Když vykročil ze dveří, ku kterým ho Kramerius vyprovodil, minul P. Vrba v limeovém, tmavém plášti, v čepici se štítem a s "ušima" pod bradou přivázanými. Starý kaplan se zarazil, jak shlédl důstojníka vycházeti z České Expedice, a díval se za ním, až zašel za roh. Když pak sám vstoupil do Expedice, uvítal ho Kramerius:

"Viděl toho oficiera, velebný pane?"

"Viděl. Nebyl to snad —" ptal se P. Vrba dychtivě v předtuše.

"Byl, Pan Jeník rytíř z Bratřie, zůstane teď tu, v Praze a bude sem mezi nás chodit."

"Ah, tohle je! To rád slyším!" V očích pod hustým obočím zablesklo upřímným potěšením. "To rád slyším. Ale chlapík, už od figury!"

XXV.

Skončí se bez konce.

F. Věk si kolikrát vzpomněl na P. Vrba, co asi říká tomu prorokovi, že tohoto r. 1800 nastane mír. Vzpomněl si jmenovitě, když podle dvorského dekretu po všech kostelích se v březnu modlili, aby Bůh v nastávajícím polním tažení e. k. zbraně požehnal, i pak, když u Rejna i dle v Itálii zněla děla hřmít, když chodily zase zprávy o zurivých bojích.

Věková, když bylo muze náhle potřeba v krámě nebo v hospodářství a marně se po něm sháněla, pokaždé poslala Vašíčka, jíž osmiletého, čiperného, aby sběhl k Bilíkovi pro tatínka. A býval tam skoro pokaždé. Sněmovna se starým sousedem o světě, hlavně o vojny; také se často přeli. V němž se často shodovali, jako v tom, jakou vyvedli ve Vídni hloupost, že se s Ruskem rozknotí, a že to tam divně vedou, když i králevic Karel vzdal se správy nad armádou, však že to je vidět: od Rejna chodily zlé noviny, Císařské vojsko vsude ustupovalo, a Francouz pořádku mu v patách.

"A že se našim v Itálii daří líp," starý Bilík zakýval pravíci, v níž držel dýmáček, v pravo, v levo, "to, no, nechme být, počkejme, až co Bonaparte, ten se ještě neožval — Uvidíte, Františku, že ti zajatí Francouzové v Jesofově už dlouho nebudou!"

Věk od podzimku v Josefově nebyl. Cestu tam neměl, a schválně, k vůli Francouzům už nešel. Věděl, že ho syndikus, třeba že prohrál i s vrehnjm, ba právě proto, ostře hlídá; hlavní však bylo, že cestu měl za marnou, když jim nemohl nijak prospěti. Ale pak v červnu na ně živě vzpomínal, když četl, že Bonaparte vytrhl do pole, že přel Alpy, jak se prodral těmi horami do Piemontu a z Piemontu do Lombardie, že vrazil Melasovu vojsku do zad, a že u Marenga —

Stránská porážka! Zvědli-li to zajatci! —

A z Němce také zprávy: Jobovy, Francouz byl už v Bavořích a blížil se k hranicím.

"Vidíte, Františku, teď je zle, už se to podobá jako před čtyřmi roky, už jsou na nás, tentokrát je zle, jde už o Čechy."

Že je zle, to mu dotvrdila vyláská král, českého gubernia, kterš vyběhla, aby každý, kdo má nějakou zbraň nashyt, ji započítal, kteří se postaví dobrovolně proti úpadu nepřátelského hrabce bránit. Když o tom u Věku v večer na podlání mluvili, povalečila stará Věková teskně a z hluboka:

"Kdy tomu bude konec! Toho já se ani nedočkám. Co bude hlidy, co srožka i srožka!"

"Ba toť," přivrděloval Bilík, "teď chybí zbraň a ke vši už hrozný kontraband budou chít jen peníze, uvilíte, nové daně a vojny."

A chtěli daně a také nové vojsko. První zprávu o tom dostal Věk od P. Vrby, jenž se zas po dlouhé době ozval dlouhým listem. Zlobil se na Bonaparta a na to, že co loni králevic Karel a Suvorov (ví-li Věk, že ten slovenský hrdiva v máji v Petrově zemel) vybojovali, to že je všechno pryč, ba že nepřítel už táhne k hranicím; teď, když je nejhůř, že zas arciknížete Karla zavolali, že přijel do Prahy, že je ustanoven k obraně Čech a k takovému konci a cíli že zřídí český pluk či legion dvačtyř patalionů ze samých Čechů, Moravanů a Slezanů."

Za nějaký den vyvěsil dráb, syndikus při tom stál a mnul si, nevěda proč, ruce, a radnice veliký, tištěný arch, na jeho počátku bylo vytištěno hrubým švabachem: "My Karel, královský princ Uherský a Český, arcikníže Rakoušské atd. Českým, Moravským a Slezským věrným obyvatelům —"

Věk si přispíšil to přečíst; když sestupoval se schodů radnice, potkal starého Bilka, jenž polooblečen vyběhl, jak zaslechl o té vyhlášece.

"Je to to, jak pan pater Vrba psal, o českém pluku. Má být ze samých dobrovolníků."

Dva dni po té rozléta se městemekem válečná píseň. Dvoulist ten, s českým lvem v čele, přinesly děti ze školy, kdež se z něho učily zpívat tu píseň:

"Ej, vzhůru Čechi do boje! Jíž spojte se v pluk — — — — — Jen rychle běžte k pluku sem, Sám králevic jest vůdčem všem!"

Když také Vašíček Věkův tu píseň přinesl, Věk již přečetl a zamyslíl se nad ní. Vzpomněl na Thama, jak loni s ním byl na Hradčanech, jak mluvili o stavech, že se přičinili o český jazyk, aby se dostal zas do škol i do úřadů — Ve Vídni se vymluvili na válku. Teď chtějí zas a co daří, co daří za to vše, za ty hrozné peníze, za daně, drahotu, za krev — A trpce si sám odpovídal: "Jiný vítr, jiný vítr, jak říká syndikus."

V prosinci, po vánocech, dostal balík knih od Krameria s listem; také P. Vrba přiložil psaní. Kramerius stýskal na zlé obchody, že všecko s tou vojnou vázne a že padl na všechny velké strach, — zvláště po té velké porážce u Hohenliden, a když Francouzové teď vrazilí už až do Rakous —

P. Vrba však se zas utěšoval, že to půjde, že se to obrátí, když králevic Karel převzal opět vrehní správu nad vojskem, že už z Prahy odjel k armádě, a když na jeho vyzvání dobrovolný český pluk rychle, pěkně se schází, že skoro denně přichází do Prahy množství srdatých jonáků z Čech i z Moravy, veselé s muzikou, ve zvláštím vojenském munduru, že mají dlouhé knižoty (bylo podtrženo) a vysoké peří na kulatém klobouku, radost se podívat. A patalion studentů, ten že je extra, ti že mají stříbrné náramky, včera že třem patalionům byly na staroměstském rynku odevzdány praporece, že česky (bylo zase podtrženo) a německy přisahal a pan světitel biskup rytíř Chlumčanský že měl českou řeč k dvěma patalionům, pozejtří že se všechny tři vypraví, z Prahy, dolů k Budějovicím na hranice —

V rachotu válečném, v ústíku velkých, krvavých obětí, v úzkostech před nepřátelským vpádem, skonával rok, skonávalo století, a nově přicházela. Věk očekával první jeho chvilu sá se ženou. Děti nevydržely; usnuly po desáté a babička ještě dřív. Chodilo teď na ni spánk tuze řasně i často.

Venku blonozil vítr a sněh šelhal do oken. Věk seděl se ženou u konfického se punce, vzpomněl, že je v Praze asi hlubna tou chvilí, jak tam asi očekávají nové století. Jistě že hlubně, a že by teprve slavili, kdyby to strašidlo válečné neděsilo vřude krvavým sluncem — Co Kramerius, Held, Pater Vrba, a všichni vlastenci, ti že asi vzpomínají, co nově věk sám přinesl, P. Vrba ten že se jistě za Čechy modlí.

Rekl to vánoce, mňkějí, na okamžik se zamyslíl, pak, když pojednou z temna sáml uoi začul bláhol zvonů, chopil se skřínice a přilpí vzněl:

"Aby nám všem pán Bůh strávil dal, dětem, manželce, nám a všem těm našim vlastencům, aby

Jsme zakladateli zdárné prospívající české osady v Kalifornii
blíže města Hamilton City, v údolí Sacramento, jež jest světoznámé svou plodností jak obiln tak i veškerého ovoce. Pozemky prodáváme dosud po \$85.00 akr, za kteroužto cenu mohou i méně zámožní krajané pořídit si pohodlný domov v krásné Kalifornii.
Dále hledáme kupce na rené o 1100 akrech vřetěného pozemku po \$50 akr, jež by rozdělil na menší dílce, na něž bychom rádi získali jednatelství prodejné.
Máme mnoho jiných rozsáhlých rené i tisících akrů za velmi nízké ceny od \$15.00 výše.
Udělejte si příjemný zimní výlet k nám na prohlídku krajiny.
W. J. BULIN & CO,
Hamilton City, California

Nejspolehlivější střížní zboží
ve velkém výběru za nejlevnější ceny naleznete ve známém obchodě manželů:
JOHN A. R. LIBALOVÝCH,
1262 Již. 13. ul., Omaha.
Máme veliký výběr výpravného zboží pro dámy a pány, bohatý sklad prádla všeho druhu a veliký výběr zvláštních látek každého dne.
Tel. Dougl. 1066.
Kdykoliv přijedete do Omahy a chcete býti pohodlně ubytováni, zajděte
HOTELU PRAHA,
roh 13. a William ulice.
Moderně zařízené pokoje poskytnou i těm nejvybranějším ten pravý odpůstek. Vzorná čistá vedená kuchyně, jakoš i útulné zařízené hostince zajistí vás uspokojí.
Posílám na venek — KARLOVARSKÉ MEDOVÉ VÍNO — bednu o 12 láhvích — za \$2.75. 3712
JOSEF VAŠKO, majitel.

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu u
WOODMEN of the WORLD
(Děvatř Světa)
české tábory v Omaze a South Omaze.

Frank Svoboda,
umělecký závod
POMNÍKOVÝ
Největší sklad pomníků ve Spojených Státech
1417 South 11 th Street
Phone Doug. 3444
1215-25 So. 13th Str.
Phone Doug. 1872

Dobré pivo jest lék
Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru
FREMONT BRW'G CO.
FREMONT, NEBRASKA
Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posílnit, objednejte si je!

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co.
prodává ve velkém
tlačené, vyráběné a lakované plechové nářadí — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, hřebíky, nožičká zboží, bičinky, stělní a šperky, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Streets, Omaha, Nebr.

JETTER BREWING COMPANY
SOUTH OMAHA, NEB.
Pivo, které přiláká žku. Staré námořské "Duplik" pivo je vařeno do staré námořské formule odbořením sládkem, jež přivezou z Německa.
WM. JETTER,
2302 N Street, Telephone South 222 SOUTH OMAHA, NEB.
HUGO F. BILZ,
1324 Douglas Street, Telephone Douglas 1842, OMAHA, NEB.